

Т ю р е н н ъ.

ГЛАВА I.

§ 1.

Отъ рождението му до 1644 година.

Хенрихъ де-ла-Туръ д'Овернь (de la Tour d'Auvergne), *виконтъ де-Тюрениъ*, е роденъ на 11 септемврий 1611 г. въ Седанъ и билъ 2-ия синъ на Хенриха де-ла-Туръ-д'Овернь, херцогъ Булонски и на дъщерята на принца Вилхелма I Орански, Елисавета. Той билъ роденъ и въспитанъ въ протестантско вѣроисповѣданіе. До 12 годишна възраст той ималъ слабо тѣлосложение и не проявявалъ нито особенни способности, нито лесна и бърза въсприимчивостъ, нито голѣмо прилѣжаніе въ образованіето: Но баща му, който полагалъ особена грижа за доброто въспитаніе и образование на дѣцата си, тѣй възбудилъ самолюбіето му, че той напрѣгналъ всичкитѣ си умственни и душевни сили и скоро направилъ голѣми успѣхи. Подвизитѣ на великитѣ мъже отъ древността, особено на Александра Великий, живота и подвизитѣ на когото той изучилъ съ вѣсторгъ отъ четението на Квинта-Курция*), рас-

палили и ума, и душата му. За съжаление, той въ сжщата 12 годишна възраст останалъ сираче безъ баща, когото наслѣдилъ по стария му синъ, а той, по младъ, Хенрихъ, билъ испратенъ въ Холландия, при чича си, принца Морица Орански. Но и той скоро умрѣлъ и го наслѣдилъ братъ му, Фридрихъ-Вилхелмъ. Всички тѣзи нещастни случаи и обстоятелства въ негова животъ още по силно възбудили природнитѣ му дарби и помогнали за по бързото му повишение въ военното поприще. Той почналъ военната служба като простъ войникъ — рѣдникъ (1626), но още слѣдующата година билъ произведенъ въ чинъ капитанъ, извършилъ първия си походъ, участвувалъ при обсадата на Клундертъ, Виллемсдадтъ и Гролъ и въ 1629 год. толкова се отличилъ при Херцогенбушъ и си спечелилъ такова уважение отъ чича си, Оранския принцъ, че послѣдния казалъ: »Тюрениъ притѣжава всички залози да стане великъ

*) Твърдѣ забѣлѣжително е, че Густавъ Адолфъ, мнозина отъ най добритѣ полководци въ XV—XVIII вѣкове и Суворовъ били вѣсторжени почитатели на Александра Великий. Но най уивително е, че тѣ сж изучили живота и подвизитѣ му отъ четението не на Ар-

риана — историкъ, а на Квинта-Курция — романистъ или по скоро разказчикъ. Причината била, може би, тѣзи, че съчинението на послѣдния, като романъ или разказъ, за дѣцата и младѣжитѣ е било много по увлѣкателно, отколкото строгата история на Арриана